

HET VERBLIJF VAN JOHANN STRAUSS TE OOSTENDE : 1885

door Ann GOORMACHTIGH

Tijdens zijn Europese tournee in het jaar 1838 bracht Johann Strauss vader reeds een bezoek aan België. Toen concerteerde hij in Antwerpen, Brussel, Leuven, Gent, Mechelen, Tienen, Brugge en Luik. Zijn reis naar Engeland in 1849 bracht hem naast Antwerpen, Leuven en Brugge ook naar Oostende. Hier gaf hij op 21 april een concert in de concertzaal van de harmonie. Het Hotel Almai was zijn verblijfplaats. Het Oostendse stadsarchief werd in 1940 vernietigd. Het was bijgevolg niet mogelijk na te gaan waar zich de toenmalige harmonie en het Hotel Almai bevonden.

Johann Strauss zoon verbleef in 1885 in Oostende, waar hij aan zijn operette "Der Zigeunerbaron" werkte. Op 14 augustus van dat jaar komt hij in de badstad aan, samen met zijn vrouw Adele en een kamermeisje. Ze verblijven in de Villa Mathilde, Dijk 13.

Hoe kwam het Strauss gezelschap naar Oostende ? In juli 1885 was Adele in hun zomerverblijf Schönau zeer ziek geworden. De arts raadde haar een kuur in een zeeoord aan. De librettist van de operette "Der Zigeunerbaron", SCHNITZER, verbleef toen reeds in Oostende, waar hij aan het derde bedrijf van de operette werkte. Johann had hem gevraagd om in Blankenberge een verblijf te zoeken, hij vondt dat Oostende te lawaaierig was. Maar SCHNITZER deed zijn eigen zin en vond voor Strauss een rustige villa in Oostende. Daar konden ze elkaar ontmoeten en ongestoord werken. Adele was toch wel enthousiast over de Belgische badstad. Ze vindt dat de zeelucht haar versterkt, de baden vindt ze verrukkelijk en het leven is er voor haar hoogstinteressant. De voorstellingen die de Weners van Oostende hadden zijn volgens haar helemaal niet waar. Wanneer men dat wil kan men er zelfs een rustig leventje leiden. Zich uitdossen is overbodig omdat niemand zich om iemand anders bekomment, in de massa valt men immers niet op.

Een doorsnee Strauss-dag in Oostende zag er als volgt uit : het ontbijt werd door het kamermeisje Rosa klaargemaakt : alles wat daarvoor nodig was had Adele in Oostende gekocht. Na het ontbijt werkt Johann een à twee uren, terwijl Adele op het balkon zit. Onder zich ziet ze de steeds bewegende mensenmassa, verderop de oneindige zee, elke dag in een andere gedaante. Om half elf is het badtijd. Daarna volgen een kleine wandeling en het middageten. 's Namiddags lopen ze wat rond en om zeven uur is het tijd voor het avondeten.

Op zondag 30 augustus kregen de Oostendse badgasten een onverwachte traktatie : Johann Strauss zoon leidde tijdens een concert in het kursaal persoonlijk zijn wereldberoemde wals "An der schönen blauen Donau".

Tot slot nog enkele anekdotes die Johann Strauss zoon met Oostende verbinden : hij noemde zijn naam slechts wanneer het echt niet anders kon. Het gebeurde meerdere malen dat, wanneer hij in de een of andere winkel zijn naam vernoemde, de verkoper hem ongelovig vroeg of hij de "echte" Johanne Strauss, de beroemde componist was. In een van die winkels, waar hij een grotere bestelling deed en erom verzocht dat de uitgezochte objecten naar zijn logement gezonden zouden worden, waar hij dan zou betalen omdat hij niet genoeg geld bij zich had, hield men hem bij het noemen van zijn naam voor een grapjas en begon men hem op allerlei manieren te ondervragen.

Op een avond tijdens het avondeten vroeg hem iemand : "Bent u echt Johann Strauss ?" "Maar natuurlijk !" antwoordde Johann. "En was het niet uw vader die de blauwe Donau gecomponeerd heeft ?" Johann was niet weinig verbaasd dat men hem voor zijn eigen zoon hield, die hij helemaal niet had, maar schikte zich met humor in de situatie. Zijn gastheer, een muziekprofessor aan het

conservatorium van Brussel, bracht hem vele eerbetuigingen en verzocht uiteindelijk om de toelating aan de façade van zijn huis een gedenksteen aan te brengen met als opschrift : "In dit huis componeerde Johann Strauss het derde bedrijf van de operette "Der Zigeunerbaron" tekst van Schitzer en Jokai". Omdat niet meer na te gaan is waar zich de Villa Mathilde bevond, bestaat er ook geen bewijs dat die gedenkplaat er ook werkelijk gekomen is. In september verlieten Johann en Adele Oostende en reisden ze verder naar Berlijn, waar Johann drie jubileumopvoeringen van zijn operettes dirigeerde.

Bronnen :

- La saison d'Ostende. 18/07/1885, 21/07/1885, 16/08/1885, 02/09/1885.
- De Plate. Tijdschrift van de Oostendse Heemkring De Plate, jaargang 18, nr. 11, november 1989, p. 239.
- Hamburgischer Correspondent. Abend Ausgabe d.d. 08/09/1885.
- Peter KEMP. The Strauss Family. Omnibus Press, 1989, p. 117.
- Prof. Dr. E. WÜRZL. Strauss-Briefe an Emma Pollak. In : Flugschriften. Mitteilungsblatt der deutschen Johann Strauss Gesellschaft. Heft 17, p. 22

OPROEP DOOR HET CONSERVATORIUM

Het Conservatorium doet een oproep voor een foto van het OUDE MUZIEKSCHOOLGEBOUW in de Sint Franciscusstraat nr. 14.

Alvorens het conservatorium de gebouwen in de Romestraat betrok was de muziekschool immers daar gevestigd.

Het ware fijn één foto in het feestboek te kunnen opnemen.

Antwoorden : Secretariaat Conservatorium
De heer Vic NEIRYNCK
Romestraat 34 - 8400 Oostende
Tel. : 70.70.08

INDEX 1998

Traditiegetrouw publiceert "De Plate" voor de geïnteresseerde lezers een inhoudstafel & indices op het voorbije jaar.

U kunt ze bestellen door 150 fr te storten op rekening 751-9109554-54 van De Plate - H. Serruyslaan 78/19 - Oostende met de vermelding "Index 1998".

Ze zal ook te verkrijgen zijn aan de balie van het museum.

Index 1997 verschijnt einde van de maand maart.